

[Stateministeren]

– for det fik vi faktisk – var der alligevel i 1990 272.000 uden arbejde. Jeg tror, det er realistisk at se i øjnene, at tallet kan blive lidt højere i 1991, men jeg tror også på, at vi i løbet af det samme år, 1991, kan vente en drejning i udviklingen. Men det betyder ikke, at vi kan regne med et hurtigt og massivt fald i arbejdsløsheden; det tror jeg vi alle må erkende.

Den høje ledighed er jo for resten heller ikke et isoleret dansk fænomen; den er et problem i hele Vesteuropa. I 1990 var ledigheden således på samme niveau i Danmark som i det øvrige EF. Det er ingen undskyldning, det er bare baggrunden, og jeg siger det ikke for at bagatellisere problemet. Den høje ledighed er et alvorligt menneskeligt og socialt problem, det største og det alvorligste, vi er stillet over for.

Det er regeringens grundlæggende synspunkt, at de offentlige udgifter ikke må stige, også at de så vidt muligt må nedbringes. Vi tror ikke på, at det er gennem generelt stigende offentlige udgifter, at vi har en ægte chance for at bekæmpe arbejdsløsheden.

Ser vi på vores samlede skattetryk, så er det gået ned fra 51 pct. af BNP i 1988 til 48 pct. i dag, og vi har det mål gerne at ville komme længere i de kommende år, men alligevel vil regeringen sige i dag, at vi mener, at der er fremtid ikke mindst i en god infrastruktur. Investeringer på energi-, trafik- og kommunikationsområderne og investeringer i uddannelse og forskning må vi derfor prioritere højt.

Regeringen vil undersøge, om der i det samlede offentlige investeringsprogram findes særlig vækst- og beskæftigelsesfremmende projekter. Regeringen finder det væsentligt, at der sker en løbende vurdering af hele det offentlige investeringsprogram, så vi koncentrerer os om at satse på netop de typer af investeringer, som særlig fremmer vækst og beskæftigelse. En stor del af alle disse investeringer, og vi taler jo sammenlagt om et betydeligt milliardtal, bliver udført af offentligt ejede eller koncessionerede virksomheder; finansieringen sker enten ud af opsamlede overskud eller i mindre omfang gennem lånefinansiering. På den måde stilles der, og det er jo godt, rentabilitetskrav i modsætning til så mange andre mere eller mindre, ofte mere nødvendige offentlige investeringer på andre felter. Men sådanne investeringer indebærer derfor ikke nogen belastning af de offentlige budgetter og tynger ikke på den private

del af økonomien med en øget skattebyrde. Derfor er det et spændende område at bearbejde.

Regeringen er også indstillet på sammen med amterne og kommunerne at overveje mulighederne for at fremrykke – igen det samme – særlig vækstfremmende anlægsprojekter. Det kan dreje sig om projekter, som involverer både staten og kommunerne, og hvor projektet organiseres f.eks. i form af et fælles statsligt-kommunalt udviklingselskab. Det er vi åbne for at diskutere.

Når vi taler om amterne og kommunerne, er regeringen også indstillet på at medvirke til at skabe mulighed for en særlig låneadgang – men nu må man også lægge mærke til min tilføjelse – en særlig låneadgang et par år, såfremt der fra kommunernes og amternes side er interesse i fremrykning af særlige anlægsaktiviteter, som øger væksten og beskæftigelsen.

Jeg taler altså ikke her om gammelkendte beskæftigelsesprojekter uden perspektiv, det bare at sætte næsten ligegyldigt hvad i gang; jeg taler om projekter, hvor offentlige investeringer kan skabe et godt grundlag for vores fremtidige erhvervsudvikling og beskæftigelse. Derfor må fastlæggelsen af det offentlige investeringsomfang også ske under hensyntagen til de samfundsøkonomiske rammer. Et naturligt krav i overvejelserne må være, at de offentlige investeringer udviser en rentabilitet, som svarer til rentabiliteten for private investeringer. Anlægger vi disse holdninger, så har vi mulighed for med udelukkende positiv virkning at igangsætte ting, som kan fremrykke tidspunktet, hvor vores vækst og beskæftigelsesfremgang bliver tilstrækkelig.

Med hele dette udgangspunkt vil regeringen altså derfor intensivere sine overvejelser om, hvordan vi i den kommende tid kan få bedre gavn af det offentlige investeringsprogram i de kommende år.

Regeringen ser endvidere med interesse på de initiativer, der er igangsat vedrørende mulighederne for privat finansiering af infrastrukturprojekter, f.eks. af de jyske tværveje, et spændende nyt projekt. Det er nytænkning, måske kunne idégrundlaget smitte, så vi også på andre felter så sådanne initiativer, som kunne bidrage til hurtigt øget vækst, uden at man absolut skal belaste statskassen i den forbindelse.